

På besøg i Talinn med min 23-årige datter

En far/datter-rejse skaber en særlig indforståethed, når der ikke er forstyrrende elementer fra andre familiemedlemmer

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

For 24 år siden iværksatte jeg sammen med mine børn et projekt, der skulle få vidtrækkende konsekvenser. Jeg tog af sted alene med min otte-årige datter Rose Maria til Brasilien i 31 dage.

Vi skulle blandt andet opleve karneval i den Nordøstbrasilianske by Olinda.

Senere fulgte flere børn og flere rejser med mine 8-9-årige børn, - fem i alt. Alderen var valgt med omhu, da jeg tænkte, at de selv ville være i stand til at tage vare på deres egen hygiejne og tøj og så videre samt, at de ville kunne huske oplevelsen resten af livet. En slags hemmelighed vi kunne have sammen. De tre ud af fem børn var med mig i Latinamerika i en måned.

De efterfølgende to-tre år holdt vi foredrag med dias i foreninger i Jylland og omegn. Olivia, som er nummer tre i flokken, og jeg var i Nordportugal i 20 dage med en kuffert, der blandt andet rummede et trangiasæt, spise- og sovegrej og et lille tomandstelt uden oversejl. Hvad, vi ikke vidste, var, at Portugal var koldt og regnfuldt i begyndelsen af maj, og vi var normalt helt alene på stedet, når vi nåede frem til en ny campingplads, der var åbnet et par dage forinden.

Et nyt koncept

Efterhånden blev mine børn voksne og et nyt koncept så dagens lys. Det kom til at hedde: »Far/datter rejse på en forlænget weekend til et sted vi ikke har været før«.

Det er her, at den aktuelle fire-dages rejse med 23-årige Olivia til Talinn kommer ind i billedet. Lynhurtigt arrangeret på dagen efter hendes sidste HF-eksamen.

Vi ved ikke helt, hvad der venter os, men det er en ny fornemmelse at flyve stik vest mod Estlands hovedstad, der ligger i nabolag med Helsinki og St. Petersborg.

Vejrudsigten er ikke for god for de

næste par dage, men siden hvornår har man kunnet stole på den?

En runde i Talinns gamle bydel afslører en hel masse velbevarede bymure, tårne og bygninger i kampesten. Her er ujævne og stemningfulde brolagte gader i det meste af »Old Town«.

Den venlige dame i turistinformationen fortæller begejstret, at vi er landet lige i starten i en tre-dages byfest »Talinna Vanalinna Paevad«. Hvor heldig kan man lige være? Her er dansere i regionale folkedragter og middelalderstemning for alle pengene. Vi anskaffer os et såkaldt Talinn-kort, der giver fri adgang til over 90 procent af samtlige museer og gratis kørsel i al den offentlige transport.

Vi er af sted i det nærmeste supermarked for at fylde køleskabet. Her er det lidt af en overraskelse, at priserne ligner dem, vi kender fra Danmark, men vi var advaret.

Estland betegnes som »Baltikums Tiger«. Landet har de senere år udviklet sig teknologisk med ekspresfart, ikke mindst inden for IT-området. Vi har aldrig været et sted med så mange luksusbiler samlet på et sted. Med Talinn-kortet kører vi med sporvogn helt ud til en endestation i byens udkant og ser en masse smukke traditionelle træhuse, malet i harmoniske farver og med fine kunstneriske detaljer udført på vindfang, udestuer, dørpartier og kviste. Hvad er det der sker, når man i dag opfører nye boliger, der helt mangler sådan nogle skønne detaljer?

KBG-cellerne

En af de seværdigheder, man kan opleve er KGB-cellerne. Stedet fungerede i perioden fra 1944 til 1991, da Estland var indlemmet i Sovjetunionen. Det var her i de 10 mikroskopiske celler og tilhørende tortur- og forhørslokaler, at mistænkelige estere blev ført ned til en ukendt skæbne.

Vinduerne ud til gaden blev tilmurrede, så man ikke kunne høre skrigene. I cellerne sad folk ikke længe. De var en mellemstation, før man røg videre i systemet, men uvisheden var en del af skrækken ved at være her. Stedet var kendt af de lokale, der havde følgende galgenhumoristiske joke kørende:

Hvad er det for et sted i Talinn, hvorfra man kan se længst? Det er KGB-cellerne, - der kan man se helt til Sibirien.

Ikke langt derfra kommer man forbi

I en park lige uden for den gamle bymur er tre estere ved at lave nogle fotooptagelser iført middelalder-outfit. De stiller sig velvilligt an, da jeg anmoder om et foto. Nummer to fra venstre er Olivia, men det taler vel nærmest for sig selv!

den russiske ambassade. Det er en kæmpe stor bygning med et russisk flag hængende ud fra bygningen. Foran står et halvanden meter højt og 20 – 30 meter langt metalhegn i sektioner. Hegnet er overhængt med ukrainske flag og plakater med Putins kontrafej, hade-beskeder om Ruslands krig og fotografier af døde civile ukrainere. På fortovet ligger der bamses og sovedyr fra børn med blod i form af rød maling. Det er voldsomt og udtrykfuldt. For enden af hegnet holder permanent en politibil med to betjente og holder øje.

Den svenske ambassade skråt overfor har et stort ukrainsk flag hængende ud over balkonen, og de fleste naboer i gaden giver udtryk for deres sympati med Ukraine i form af blå/gule flag.

Et tilløbsstykke

En ældre dame i en souvenirbutik fortæller, at dekorationen startede allerede ved krigens begyndelse og har taget til siden. Man må formode, at man fra ambassadens side har valgt at finde sig i det frem for at komme i karambolage med den lokale befolkning.

Gad vide, hvordan det er for de ansatte diplomater at have sådan et galleri stående foran facaden?

Hegnet er et tilløbsstykke for turister.

Det er tydeligt. Hvad angår sympatitilkendegivelser for Ukraine, så er det meget mere udtalt her end i Danmark. I mange butikker kan man støtte på den ene eller anden måde.

Den røde hær på besøg

Foran vores lejlighed på en græsklædt forhøjning er en stor udtjent lastbil malet i blågule farver. Men esterne ved jo også om nogen, hvordan det er at have Den Røde Hær på besøg, efter at Talinn blev delvist lagt i ruiner i 1944 af knapt 280 russiske bombeefly efter først at have været besat af nazisterne. En situation, der virker lidt for aktuell netop nu. Ti procent af esterne flygtede vest på over hals og hoved og uden deres ejendele, fordi de var overbeviste om, at de allierede ville drive russerne ud kort tid efter.

Nogle plancher i Harju gaden, hvor vi bor, fortæller og viser billeder fra før- og efter bombningen. I stedet for et genopføre samtlige bygninger, hvor de lå, har man anlagt grønne områder i midten af byen. Det lader til at være en god idé.

Estland har i øvrigt 338 km. fælles grænse med Rusland.

Med vores gratis-kort begiver vi os ind på Bymuseet. Det er ikke overvældende interessant, bortset fra et rum med 70'er-relikvier: Møbler, orange farver, gamle telefoner, en klodset russisk spolebåndoptager, pladespillere, LP'er, plakater med datidens popidoler med latterlige frisurer og et lille tv-apparat med næsten rund skærm, der kører med klip fra perioden.

Da vi kommer ind, er det svært at

vriste sig fri fra en kvindelig ansat sidst i 50'erne.

På vej ud slår hun kloen i os igen. Jeg benytter chancen til at få nogle oplysninger om Sovjettiden. Hun fortæller, at næsten alle så finsk tv, selv om det var ulovligt. Det var deres vindue ud mod vesten. Det var her, man så nyheder, underholdningsprogrammer og vestlige varer. Finsk er svært at forstå for estere, selv om det lyder fuldstændig ens i vore ører, men de, som fulgte udsendelserne, fik mere styr på sproget efterhånden.

Der er også et Besættelsesmuseum, som er et besøg værd. Vi udstyres med hovedtelefoner, der starter på relevant information, når man entrer et nyt rum. Under nazisternes besættelse skjulte modstandsfolk sig i Estlands store skove.

Må holde tanker for sig selv

Under det russiske overherredømme måtte man holde sine tanker for sig selv. Der tales til ens samvittighed, og der søges forklaringer på, hvorfor nogle blev stikkere for besættelsesmagten, og hvorfor forældre meldte deres børn ind i ungdomsorganisationer, selv om de var rugekasser for Sovjet.

Det er sundt at blive udfordret på den vis og anskue problematikkerne fra flere vinkler. På vej ud af udstillingen er opsat et to meter højt firkantet skrummel af en russisk maskine, der sprøjter køligt kulsyreholdigt vand ned i en engangsplastickop. Den giver en høj lyd, som om den er ved at eksplodere hver gang, men den virker underligt nok sta-

dig i 2022. Jeg har fundet en flaske tør Saporavi rødvin fra Georgien i supermarkedet, som vi sidder og nyder et par glas af om aftenen efter en begivenhedsrig dag, mens vi zapper rundt mellem en masse reklamefyldte tv-kanaler.

CNN har intet nyt om krigen i Ukraine, men der er jo også langt til Europa fra USA. På den anden side har de en massiv dækning af den engelske dronnings 70 års jubilæum (som hun ikke selv deltager i!)

Kan huske detaljer

Et par gange falder snakken på Olivias og min rejse, da hun var lille. Jeg er overrasket over så mange detaljer, hun husker, og som jeg selv havde glemt. Der hersker en særlig indforståethed mellem os, men vi har jo også kendt hinanden altid. Det føles rigtig trygt. Det er en tryghed og tillidsfuldhed, som man måske aldrig opnår med andre end sine egne børn, for vi kender jo hinandens svagheder, styrker og intentioner bedre end nogen.

Det var i øvrigt en af de utroligt stærke ting, vi oplevede sammen på far/datter rejse for 15 år siden: At man lynhurtigt tuned sig ind på hinandens grænser, behov og humør. Det var dejligt enkelt, når ikke der var en »forstyrrende« - forstå mig ret! - mor eller søskende i nabolaget. Sådan forholder det sig faktisk stadig, selv om vi nu er ligeværdige voksne. Nok om det. I en kommende artikel vil fokus i højere grad være på de kulturelle ting, vi oplevede i Tallinn.

Den russiske ambassade i Tallinn er blevet et tilløbsstykke på grund af de mange sympatitilkendegivelser for Ukraine. Bemærk det russiske flag øverst i billedet.

Denne store bygning midt i centrum er udsmykket med en gigantisk sammensmeltning af det ukrainske- og det estiske flag. Esterne kender til at have russerne »på besøg«.

En bolig, der er karakteristisk for Estland, når man kommer lidt ud i forstæderne eller uden for de nybyggede områder i byerne. Denne trænger til en kærlig hånd.

Fra en af de opsatte boder sælges røgede pølser fremstillet af vildt. Det smager fantastisk, men har det med at blive glemt hvis vi tager det med hjem i køleskabet.